

Megjeleni:
minden vasárnap

Szerkesztőség és
kiadóhivatal:
Városbá a I. e. 13.

Kéziratok
nem adunk vissza.

Nyílt-téri közlemé-
nyek soronként
30 fillér.

SZOBOSZLÓ ÉS VIDÉKE

KÖZGAZDASÁGI, TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Előfizetési árak

helyben házhoz
hordva, vidékre
postán küldve
Egész évre . . . 8 kor
Félévre . . . 4 kor
Negyedre . . . 2 kor
Egyes száma ára 10 fill.

Hirdetések
egység szerint
közöltetnek.

Felhívás.

A new-yorki magyar ref. egyház lelkészi hivatalától, lelkes felhívás érkezett az anya-országba, melyet ezennel a következőkben közlünk:

„Távol a felejthetetlen szülőházától, New-York városában, anyagi erőnket meghaladó áldozatokkal templomot és iskolát építettünk, hogy a messze távolban is hazai nyelven dicsérhessük az Istent és a hazától elszakadt gyermekeinket magyar nyelven, magyar szelvényben nevelhessük. Hetvenezer magyar él New-Yorkban s így intézményeink igen fontos nemzeti hivatást teljesítenek az újvilág e legnagyobb városában. Azért is biztat bennünket a remény, hogy szülőházánk s anya-országunk népe megérti magyar szívének dobogását és segítő kezét nem vonja el intézményeinktől, az amerikai magyarság e közös kincsétől.

Az amerikai magyarság f. évi decz. 21-én felséges ünnepet ül, felavatja a new-yorki magyar ref. templomot és iskolát.

Világtörténelmi csodával határos e templom és iskola építése. Idegenbe vándorolt szegény magyar munkás nép állt össze a nagy Isten nevében, hogy legyen világosság. Oh ha ti láttátok volna azt a titáni küzdelmet! Nincs egy kő ez épületben, melyen ott ne ragyogna a nehéz munka verejtéke; nincs egy szög, mely a szegény magyar nép hitbuzgóságáról s magyarságának törhetetlen szeretetéről ne regélné.

Isteni csoda történt. Egy új magyar haza épült itt a magyar faj keresztyéni lelkesedéséből, hol rendíthetetlen támaszt nyernek a magyar nemzeti törekvések.

Ez a templom református templom, s ez

az iskola református iskola, de helye van ezekben mindenkinek, kit az Isten magyarnak teremtett. A magyar testvériség nem kérdezi: csillagot avagy keresztet tűztek-e tornya tetejére? Ma építünk olyat, melyen a bellehemi csillag fog ragyogni; a mit holnap építünk, arra föltűzzük az Üdvözítő megszentelt keresztjét.

New-Yorkban ez a templom és iskola az egyetlen magyar intézmény, az egyetlen talpalatnyi magyar föld. Az egyetlen összekötő kapocs, mely ez óriási Babylonban vallás különbség nélkül egyesít minket, magyarokat Világító torony ez abban a kikötő városban, hol ezerével száll partra a magyar nép s honnan évek multával elindul vissza a felejthetetlen ősi hazába.

Ez okok tették le fundamentumát ennek az épületnek, s bizonyára ez okok indították Magyarországot bölcs miniszterelnökét: Széll Kálmán ur Ő Nagyméltóságát is arra, hogy templomunkra, az amerikai Magyarország eme közös kincsére, egyezer koronás adományával letenni kegyeskedett az elismerés koszoruját.

Százezer koronába került ez épület, a világváros drágasága miatt. Bizony nagy a teher vállainkon. Oh hát, hogy ne kérnénk mindenkit, kihez esedő szavunk elhat: szíve melegéből áraszson reánk is egy parányi részt; tegye le ki-ki áldozatkészségének a filléreit a mi szent ügyünkre, mely bizonyára szent ügye annak a földnek is, hol bölcsönk ringott s a hol hiszszük, a sirhalom is domborul felettünk.

A new-yorki magyar ref. egyház nevében Kuthy Zoltán s. k. new-yorki ev. ref. lelkész, Pálóczy Sándor s. k. főgondnok.

11.482 sz.

Ezen csász. és kir. osztr. magyar főkon-

zulátus jelen gyűjtést, melynek célja egy New-Yorkban építendő magyar református templom építési költségeihez hozzájárulni, az érdeklendő közönségnek legmelegebben ajánlja. Dessewffy s. k. new-yorki csász. és kir. főkonzul. (P. H.)

Közlöttük a felhívást.

A kinek fülei vannak a hallásra, hallja meg . . .

Ha van még magyar szívben, magyar nemzet iránti szeretet, mely a nemzet kebléről letépett magyart idegenben is magyarnak óhajtja megtartani s majdan, mint ilyet keblére ölelni; ha van magyar lélek, mely a hontalanság sanyaru idejében is magyar nyelven nyújtott lelki vigasztalással kívánja elszakadt testvéreit ellátni, áldozzon filléreiből s jegyezze fel azt az elküldendő gyűjtő-ivre.

Az adomány egy amerikai és egy magyar lapban fog közzé tételni.

Szíves üdvözléssel,

a nagy közönségnek

alázatos szolgája

Padrah Sándor,

kir. közjegyző.

A közigazgatási bizottság ülése.

Hajdúvármegye közigazgatási bizottsága hetfőn tartotta meg február havi rendes ülést.

Az ülés első tárgya a Rasó Gyula alispán jelentése volt, mely a vármegye múlt havi állapotáról számolt be. A jelentés szerint a közbiztonsági állapotok a múlt hónapban kifogástalanok voltak. Javult az állategészségügy is, mert a sertésvész B-Ujvároson, Nanáson és Hajdusoboszlón teljesen megszűnt.

A főorvosi jelentés szerint a közegészségügy kedvezőtlen volt, mert ronesoló toroklob, vörheny, hagymáz uralkodtak a vármegye területén.

őkröt, majd 2 lovat raboltak. 1846. szept. 28-án Mohol község penztárát, rabot kísérő panduroknak hőlötve kirabolták, ugyanabban az évben, a makói a tárból, Varga János arára két pásztor elől 18 drb szarvasmarhát, a zentai határból Majoros Péter kárára 12 őkröt, 1847-ben a makói határból Erdei Samuel csordás elől 30 drb marhát, Kistelekről Kuczora Pál karára 2 lovat, a nagy megyeri pusztáról Czárán István karára 24 drb hizott őkröt raboltak. Végre 1848-ban Czirok Mihály algyői lakostól 6 drb őkröt vittek el.

Ezek azonban csak szemelvények a negyvenes évek viselt dolgaiból, mert a vén betyárnak 1869-ben már nem jutott eszébe a többi. Jellemző, hogy otthon a szegedi határban nem bántották a másét, hanem őseink módjára kirohanásokat tettek a külföldre, és onnan hordták haza a zsákmányt.

A banda tagjai állandó lakhelyvel bíró tanyai lakosok, vagy szolgálataban levő pásztoemberek voltak. Az atyafiságból résztvettek Rózsa Jakab, András János és József. A többiek közül kiváltak Csala Ferencz, Gáspár Piszte Matyás, Kele György, Hódik István, Tóth József, Vezelka Imre, Vezelka András, Rádi János, Füstöl Molnár Pál stb. Voltak nagyszámmal olyanok is, akik csak vendégszerzelpeni jártak a bandához.

(Folyt. köv.)

T Á R C Z A.

Rózsa Sándor.

Irtá: EDVI ILLÉS KÁROLY.

Bölcsőtől a sirig.

(Folytatás.)

Milyen szép a szabad természet ölen születni ugyanott az élet valódi gyönyöreinek élvezésében tisztaság elérni s a végén övéi által környezve azzal a tudattal halni meg, hogy:

„Egy borjufark se hibázott,
Ennyit sem tud ram a gazda.”

Rózsa Sándort nem érte ez az isten áldása. Az ő bölcsője is a pusztán ringott, de sirja egy messze bérczes vidék sötét börtönében nyílt meg.

1813. évi július 18-át irták, mikor Rózsa Sándor egy szegedi tanyán született. Apját, a ki csikós volt, korán elveszté, mert egy rablás alkalmával agyonverték. Iskolába sohasem járt, írni, olvasni holta napjáig sem tanult meg.

Ő is csikós lett. Már gyermekkorában úgy megülte a lovat, mintha hozzá lett volna nőve, s ha felkaphatott egy-egy szilaj csikóra, versenyre kelt a szélvészszel, mely lekapta kis pörge kalapját és zászlóként lobogtatta a haját.

Igy nőtt fel ifjúvá. 1835-ben Kajla János szegedi csikós bojtárja volt, de midőn ettől elvált, egyelőre szolgálat nélkül maradt. Ekkor néhány czimborájával lóra kapott és bekalandozta a szomszéd községek területeit.

Halas város határába is átesaptak, s ott 1836. évi február 10-én elkövettek az első rablást, erőszakosan elhajtván Darabos István két meddő tehenét.

Ezért a szegedi törvényszék, másfel esztendeig tartó rabságra és raboskodó ideje alatti fertályonként szenvedendő 23 és így összesen 150 botokotak elszentesítésére ítélte. A puszták fia azonban megsokálván a botokat, 1837. évi február 10-én, 10 hónapi raboskodás után a közmunkáról megszökött. És ezzel a koczka el volt vetve.

A szökött rabot üldözőbe vette a város és a megye, de sikertelenül. A szegedi tanyák közt Rózsa Sándornak sok jó embere és czimborája volt, akik szállásra befogadták és a pandurok elől elrejtették. Innen intézte kirándulásait a szomszéd területekre és oda vitte a rablott és lopott jószágot.

Mindjárt az első időben elemelték Halas község penztárát, melynek kiadója a kalocsai érsek gulyása volt. Ezután egymást érték a különböző rablások és lopások.

1842. okt. 1-én a hódmezővásárhelyi kopáncsi pusztáról három pásztor elől 13 drb marhát, 1843-ban Bajmok község határából Matakovits Mária kárára 4

514
204

A vármegye területén a múlt hónapban született 526 egyén, meghalt 332. Szaporodás tehát 194 lelek. Egyenes állami adóba befolyt 102.419 kor, hadmentességi díjban 1275 kor. B-lyegjövődékben 32.892 kor. Díjjövődékben 106 kor. Dohányjövődékben 113.251 kor. Fogyasztási adóból 15.740 kor.

A tanfelügyelő és a főmérnök által tett jelentéseket egyszerűen tudomásul vette a bizottság, mert azokban semmi intézkedést igénylő dolog nem foglaltatott.

A korcsolya-egylet bálja.

A „Bika” vendéglő nagyterme különös fényben ragyogott csütörtökön este, amikor a korcsolya-egylet tartotta ott a farsang egyik legsikerültebb mulatságát.

A megjelent vendégek lankadatlan kitartó jó kedvvel táncoltak hajnali 4 óráig.

A négyeseket 20 pár táncolta, a melyek után szünni nem akaró ujrázásokkal következett a csárdás. Ott voltak:

Asszonyok: Adler Ferenczné, Adler Samuné, özv. Báthory Sandorné (Debreczen), Ezry Adolfné, Fogthü Jánosné, Gaszner Károlyné, Hübner Sandorné, Hetey Ignáczné, Lengyel Imréné, Dr. Malatinszky Józsefné, Nábráczky Istvánné, Pénztáros Istvánné, Dr. Téchy Józsefné.

Leányok: Adler Veronka, Báthory Ilonka (Debreczen), Ezry Rózsika, Gaszner Agicza, Gaszner Rózsika, Hetényi Margit, Hetey Margit, Nábráczky Ella, Nábráczky Ilonka, Plachy Ilonka (B.-pest), Szabó Margit (Csege).

Felülfizettek: Chopoly Zsuzsika 2 k, Dr. Molnár Gyula 2 k, Gaszner Károly 1 k, Adler Samu 1 k, Nagy Gyula 2 k, Bartha Kálmán 2 k, Padrah Sándor 4 k.

A rendezőség ez uton is köszönetet mond a felülfizetéseikért.

A gazdasági munkássegítő pénztár.

Egy emberbaráti intézmény megerősödését, megismosodását jelentik e sorok. A földműves ki-gazdák, zsellerek, munkások országos segítőpénztára 1901. január óta működik. 1901-ben 269, 1902-ben már 680 apró ember tartozott ez intézmény kötelekébe. Azoknak a száma, akik a baleseti biztosításon felül önként biztosítják magukat nyugdíjra, halálesetre vagy bizonyos életkorra, rohamosan emelkedik, elannyira, hogy ez évben január 1. óta 38 nap alatt 17.000 új tag jelentkezett. Azok előtt, akik Darányi ez alkotásának parlamenti tárgyalása idejében azt hangoztatták, hogy a magyar munkás nem fog ezen intézmény keretébe belépni, — ez a szám bizonyítással meglepő. Az új tagok beépése oly hatalmas lendületet vet, hogy az igazgatóság a legmegfeszítettebb munkával képes az ügyek pontos ellátását biztosítani.

Az intézmény népszerű voltat nemcsak a szé-

Szovátról és kapcsolt részeiről.

A költészet időbeli művészet, mondja a poetika, mert a költői művet alkotó szavak csak egymás után érvényesülhetnek s így a költőnek, írónak időre van szüksége, hogy magát megértthesse.

A poetikának nincs igaza, mert ha igaza volna, a szerkesztői üzenetek közt nem találnánk ilyen megjegyzéseket: „A költemény jelen számunkból térszűke miatt kimaradt.” Vagy „A tárczát térszűke miatt rövidítve adjuk.” Ilyen üzenetek azonban léteznek s ez bizonyosság isten előtt, hogy a költői művek érvényesülésére nemcsak az időnek, de a térnek is nagy sokszor végzetes befolyása van. Nem mondom, hogy a költészet tisztán térbeli művészet; azt azonban tapasztalataim alapján állítom, hogy olyan béka természetű kétlaki művészet.

E felfedezésemre felhívom az akadémia szives figyelmét.

A dolog illetően állására különben kedves Szerkesztőnk vezetett, midőn a tér korlátai közé szorította a költészetet, megszabván, hogy milyen hosszúra nyújthatom beszédem fonálát a közügyek károsítása nélkül.

Megvallom, bizony néha tárgyam szeretete elragadott és mert anyag van bőven, igen hosszúra találtam eresztetni a fent tisztelt fonalat. Ezután azon-

leskörü ismertetés mozdította elő, de a segítőpénztár gyors segélynyújtása is. A pénztár rövid fennállása óta 252 kenyérkereső családnak 62.418 koronát, 597 esetben rokkantsági segítséget, 2898 esetben baleseti segítséget nyújtott és így összesen 3.742 családnak oszlatta el nyomorúságát, kiosztván tagjai között 210.527 koronát.

De el kell ismerni, hogy a hatóságok is nagy előszeretettel propagálták az intézményt. Ma is, mikor ez a kis cikk megjelenik, 78 helyen az ország különböző részén népgyűléseket rendeznek és megértelek az érdekeltekkel, hogy maguk ellen vétenek, ha az intézménynek tagjaivá nem lesznek.

Ennek a buzgalomnak köszönhető, hogy harmincznyolcz helyen a helybizottság megalakult és huszonkét helyen alakuloban van.

Ujabbban a gazdatiszteknek és az uradalmi, városi kertészeknek költötte föl figyelmét az országos segítőpénztár s már eddig is sokan beléptek. Több földbirtokos biztosította a pénztárnál magát és családját s példájukat egész faluk követték s így a harmadéve életre kelt s a szerényen induló intézmény, mint valami életerős fa, egyre lombosodik.

H I R E K.

— **Rendes közgyűlés** tartatik ma d. e. 10 órakor a városháza nagy tanácstermében. A közgyűlés legfontosabb tárgya a cserepérvető bérbeadására vonatkozó tanácsi jelentés lesz.

— **Fa árverés** tartatik ma d. u. 2 órakor az erdőn. Felhívjuk erre az érdeklődők figyelmét.

— **A H-szoboszlói Takarékpénztár** ma egy hete tartotta meg évi rendes közgyűlését, a részvényesek élénk érdeklődése mellett. Az igazgatósági jelentésből kitűnt, hogy az intézet üzletmenete a múlt évben is kedvező volt. A számadásokat és a nyereség felosztási javaslatot egyhangulag elfogadta a közgyűlés. Az intézet az idén 28 kor. osztalékot ad részvényenként, melynek kifizetését már meg is kezdte.

— **Esküvő.** Vámos Ferencz, a Hajdumegyei Takarékpénztár fiatal tisztviselője, kedden tartotta esküvőjét Nadudvaron Bárány Etelka kisasszonnyal. Az esküvőt vacsora, majd táncmulatság követte. A fiatal pár vidékről is igen sok üdvözlést kapott az esküvő alkalmából. A jó kívánatokhoz mi is szívesen csatlakozunk a magunkét.

— **A hajdusoboszlói iparos dalkör** ma este tartja meg hangversenyét a Pavillonban. A hangverseny igen sikerültnek ígérkezik s a jegyek nagy kelendősebből itélve, szép számu közönség előtt fog lefolyni. Amint biztos forrásból értesülünk, vidékről is, de különösen Debreczenből a főiskolai akadémiai hallgatók közül igen sokan fognak a dalestélyre kirándulni, akiket a közönség, különösen a hölgyek, bizonyára lelkes örömmel fogadnak. A változatos műsor, de különösen a vegyeskar ének száma elé rendkívül kíváncsi érdeklődéssel néz a közönség s a rendezőség faradhatatlanul buzgólkodik azon, hogy a várakozásnak minden tekintetben megfeleljen, s a közönségnek egy élvezetes estét szerezzen. Jegyek a dalkör kar-

nagyanál: Mayer Kálmán urnál, Szabó Lajos fodrásznál és este a pénztárnál kaphatók. Személyjegy 1 K. 40 fill., családjegy 4 K. A hangverseny kezdete 7 órakor lesz.

— **Szőlősgazdák figyelmébe.** Akik szép, jó és tartós fűrészelt tölgyfa karókat akarnak rendelni, forduljanak lapunk szerkesztőjéhez. A karók ára olyan jutányos, hogy az első tekintetre szembetűnik. Ugyanis 1000 drb. négyeszőgöl fűrészelt tölgyfa karó, 180 ctméter hosszúságban, 27—27 mméter vastagságban 20—21 frtba kerül a szoboszlói állomásra szállítva. Megrendelések szerdán estig fogadtatnak el.

— **Kertkedvelők figyelmébe.** Mühle Vilmos temesvári kertészetét ajánljuk olvasóink figyelmébe, ahol jutányos áron kaphatók konyhakerti és virágmagvak, továbbá rózsák és minden dísznövények. Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.

— **Az időjárás** a héten nagyon változó volt. Egyik nap kellemes tavaszi időnk volt, másnap meg szeles, borus, télies idő. A szegedi „Meteor” azt jósolja, hogy f. hó 20-án ismét egy új tel következik ránk, amely 10—15 napig fog tartani.

— **Hirdetéseinkre** felhívjuk olvasóink szives figyelmét.

— **Két javíthatatlan gonosztevő.** Marádi Balint és Szilasi Balázs folyton veszélyeztetik a város közbiztonságát, dacára annak, hogy mind a kettő folytonos rendőri felügyelet alatt áll. Ajánljuk őket a csendőrség figyelmébe is.

— **A toronyóra** hétfőn délelőtt rövid időre megállott, de azóta megint jól jár. Általában véve egy idő óta nem lehet panaszunk a toronyóra.

— **Ipartestületi közgyűlés.** A helybeli ipar-estület ma d. u. 3 órakor tartja meg évi rendes közgyűlését saját helyiségében.

— **Pásztorok eskütétele.** A rendőrkapitányság ma esketi fel az összes pásztorokat.

— **Beteg rendőrellenőr** Pinczés Gábor rendőrellenőr egy hét óta beteg. Általában feltűnő dolog, hogy a rendőrök gyakran betegeskednek, ami annak tulajdonítható, hogy a gyakori és terhev szolgálat megviseli őket.

— **A Rendőrség** a folyó évben már 45 esetben teljesített nyomozó szolgálatot más hatóságok megkeresésére. Ebből is látszik, hogy a rendőregényesség annyira tul van halmozva teendőkkel, hogy alig bírja a terhev és felelősségteljes szolgálatot.

— **Elvetemedett tolvaj.** Szilasi Balázs tizenegyszer volt már lopásért büntetve. A héten megint kábátot és nadrágot lopott Schiffer Ignácz piactéri üzletéből. A rendőrség azonban üldözöbe vette, s a lopott holmikkal együtt letartóztatta. Az elvetemedett tolvaj átadatott a kir. járásbírósnak.

— **Elbocsátott éjjeli örök.** A rendőrkapitányság Vég János és Soós András éjjeli öröket, többszörös szolgálati hanyagság okából elbocsátotta, Balla Sándor és Balogh Sándor éjjeli öröket pedig szolgálati hanyagság miatt 1—1 kor. pénzbírságra ítélte.

ban a kiszabott határon belül igyekszem nagyot alkotni. Hiszen az ember élete is csak egy arasznyi s mégis aki használni tudja, mily sokra képes e rövid élet alatt.

A beosztástól függ tehát minden.

Ezt előre kellett bocsátnom, nehogy a tisztelt olvasó azt higgye, hogy azért rövid a tárcza, mert Szovátról nincs mit írni többé. Oh nem. Szovátról a komikum ősforrása s ha valaha sóbányát nyitnak ezen a területen, abból a bányából feltétlenül attikai sót hoznak napfényre. Egyelőre a só szerzésnek ilyen fáradságos módjához a benszülöttek nem folyamodnak. Eszközök sincsenek, melylyel az attikai sót felfedezni és kiaknázni képesek volnának. Sőt engem, aki készen hozom eléjük, halálra keresnek.

Reményilem azonban ugy lesznek az én attikai sómmal is, mint a dohánynyal voltak az emberek.

Eleinte üldözték a terjesztőjét, most pedig az étel sem esik jól, ha egy pipadohány nincs utána.

Be fogják látni tisztelt szováti uraim, hogy nem is olyan hiába való dolog az, ha az ember gondolkodik, csakhogy természetesen hozzá kell szokni. Mi ugyanis kannibál módjára eszszük egymást itt Szováton. Nos hát az ember-csemegere nagyon jól fog ízleni az én szellemi pipa-dohánynom.

Ne tessék azt gondolni, hogy mert attikai sót

nem használunk Szováton, sönk egyáltalában nincs is. Ellenkezőleg, többféle só foglal helyet háztartásunkban.

Legkedveltebb a só-dor. Eredetileg francziásan só-d'-ornak hívták. Disznóláb alakjában kristályosodik. Minden ételhez használják a szovátiak, sőt kenyérrrel magában is eszik. Gyógyhatása kiváló. Az orvosok a legsúlyosabb gyomorhaj, az éhség enyhítésére általában ajánlják. A patikában nagy mennyiségben tartják raktáron s a fejletlen sódor kristályokat kutyatejjel hízaladják, mint a jeget szokták vízzel.

Kevésbé kedvelt a só másik faja: a só-gor. Hatása a karlsbadi sóéhoz hasonló: gyakran megkergeti az embert.

Természettudományi szempontból igen érdekes a kor-só. Szabálytalan alaku kristályokban leginkább, polczokra, padkára vagy a földre rakódik le. Egy bizonyos helyzetben igen sok vizet képes magába venni: de ha felfordítjuk azonnal kibocsátja a vizet magából.

Főzésre használjuk még a borsót. Az orsó az nem emészthető.

Mult alkalommal a Kunokon végeztem. Rokon hangzás révén most a Kón-okra kerül a sor. (Kohnnak írják magukat, de a magyar úgy ír a hogy beszél s én azért irok Kónt) Vallási viszonyaikról nincs mit mondanom. Származásuk előkelő. A Kónok kono-

— Amerikai levél. Az amerikai kivándorlók egyikétől a héten a következő levelet kaptuk:

South Chicago 1903. jan. 25.

Tekintetes Szerkesztő Ur!

Becsés levelét megkaptam. Köszönjük a rólunk való szíves megemlékezést és a joleső biztatást. Először is tudatom, hogy mi harminc: Karaszegi József, Pill József és én a legjobb egészségnek örvendünk, a többi honfitársainkról nem irhatok, mivel nem egy városban lakunk. Erdei István kovácsmesterről, aki New-Yorkban elvált tőlünk, mi nem tudunk semmit.

Mi azzal a gondolattal vagyunk, hogy ha eredményt érünk el, azonnal visszatérünk hazánkba. Mert a magyar érzésű ember csak Magyarországon érzi jól magát.

Az itteni viszonyokról szólva irhatom, hogy honfitársaink ne ringassák magukat abban a téves hitben, hogy Amerika egy aranybánya, s hogy itt csak azzal foglalkozik az ember, hogy a zsebet megtöltse. Igaz, hogy itt sok pénzt lehet keresni, de az is igaz, hogy nagyon nehezen lehet hozzájutni. Mert először át kell törni az aranybányát környező körteget. Ez pedig nehéz munka. Itt dus keresetbe csak az juthat, akit az Isten eles észszel, vagy nagy testierővel áldott meg. A közepes emberek nagyon nehezen boldogulnak. Mert ha Magyarországról valaki ide kivándorol, úgy tekintse magát, mintha akkor született volna, mert itt mindent újra kell kezdeni és tanulni. Daczára annak, hogy az itteni irás latin betűvel van írva, mégsem tudjuk elolvasni. Beszélni meg egyáltalában nem tudunk, hanem csak szótágotunk, mint a gyermek.

Még a menésünkről is megismernek, hogy idegenek vagyunk.

Ha azt vesszük, még enni is tanulunk kell, mert itt az is másképen megy, mint nálunk.

Most tessék felgondolni, hogy ha egy olyan ember jön ide, aki otthon nem a legrosszabb viszonyok közt volt — mennyi bajjal és keserűséggel kell annak megküzdnie.

Azért tanácslom minden honfitársamnak, aki ide, ebbe az ujvilágba szándékozik jönni, hogy a magyarral született büszkeségét hagyja otthon, és ha Isten megáldotta erős kitartással és türelemmel, abból semmit se hagyjon otthon, mert másképen átkozni fogja azt a pillanatot, amelyikben kivándorolt.

Mi már — hála Istennek — túl vagyunk a nehéz próbaidőn és sorsunk jobbra fordult, úgy, hogy teljesen megvagyunk elégedve állapotunkkal.

Amiket fentebb írtam, azokkal nem akartam eljjeszteni senkit, csak az volt a célom, hogy sokakat a keserves csalódástól megkíméljek.

Tiszta lelkiismerettel állítom különben, hogy egy eles észű, vagy egy rendkívüli testierővel megáldott embernek Amerika csakugyan kincsés-bánya.

Isten Önökkel.

Alázatos szolgálja
Ifj. Weisz Lajos.

kul állítják ugyanis, hogy a Kóhen zsidó királyi familiából valók. Előkelő származásra vall, hogy leginkább királyok, a zöld, vörös, makk és tők királyok társaságában találjuk őket. A társaságot kiegészíti néhány tökfűlkő, akik a költségeket fizetik.

Hajdan igen sok Kón élt a kis hazában s akkor gyakran összejöttek. A kónok ezen gyűlését kongresszusnak hívták. Ezt az elnevezést ma már az egész világon minden nagyobb gyűlésre általánosították.

Kossuth Lajos csak az egy «tény» szót alkotta. A Kónok tultettek rajta, nekik a kongresszuson kívül még több szót is köszönhetünk: pl. kónvent. Hajdan a Kónok talán földmiveléssel is foglalkoztak, szegény ember módjára, már hajnalban turták a földet amikor messziről csak a körvonalukat láthatták az emberek; de azért tudták, hogy ott földet a szorgalmas Kón-tur. Azóta a körvonal neve kontur.

Legátkosabb kreaturájuk a kontraktus, melylyel szegény adósaikat zaklatják.

Kóntul származó szavak a világ minden nyelvében található; de Kón is van mindenütt.

Most nagy csapás sújtja őket: «Elveszett a kis Kóhn.» Aki valamit tud róla értesitse szerkesztőségünket.

Papírsz Porpena.

— Fácstantenyésztés az erdőben. A vadászársaság az idén faczánokat fog tenyészteni az erdőben. A földmivelésügyi miniszter közelebb 10 drb tenyész-faczánt küld a társaságnak erre a célra.

— Balázs kimulatva magát a vidéken, jönne már haza, de váltatni nem akarván, 20 korona aprópénzt kér a bandától utiköltségre. A banda azonban esőkönnyös és nem akarja elküldeni a pénzt. Mi azt tanácsoljuk a bandának, hogy ha másképen nem utánvétellel is szállíttassa haza Balázst.

— A debreczeni színház műsorát a legnagyobb utánjárás daczára sem sikerült megkapjunk. Ugy látszik, az igazgatóság darabjait a vidéki közönség előtt teljes titokban akarja tartani. Pedig azt hisszük, hogy mindennap jutna még a vidék számára is elég hely az üresen maradt padosorokban. A nagy titkolódzás daczára is sikerült megtudnunk, hogy R. Réthi Laura a kedden előadandó «Parasztbecsület»-ben és szerdán a «Denevér»-ben lép fel. Kedden különben Molliere halála évfordulójának alkalmából a «Kénytelen házasság» is színpadra kerül. Megpróbálják még egyszer csütörtökön Monna Vannát előadni, amelynek multkeri előadásánál városunk is elég szép számmal volt a padosorokban. A hét többi napjain eléggé ismert darabok szerepelnek. Elvárniuk az igazgatóságtól, hogy a vidéket több figyelemben részesítse.

VIDÉKI HIREK.

— «Vidéki hírek» című rovatunkat a lap könnyebb áttekinthetése céljából mátol fogva ujr. bevezetjük.

— Lopás Sámsonban. Csuka Zsigmond sámsoni gazdától Jovér Samuel és Kovács Julianna tizennégy libát elloptak. A jó madarakat tetten érték és letartóztatták.

— Az alföldi tránzverzális műút kiépítésére Debreczen városa 60.000 koronát adományozott, azzal a kikötéssel, hogy a debreczen-tokaji kút is kiépíttessék.

— Népies gazdasági előadás Szováton. Gerő Dániel városi és járási m. kir. állatorvos, népies gazdasági előadást tartott ma egy hete Szováton, a község háza nagy tanácstermében, az állattenyésztés köréből. Az érdekes előadást nagy számu gazdaközönség hallgatta végig.

— A szováti bicskás. Szováton, az Ungár Adolf korcsmájában, a héten néhány munkás összeveszett pálinkázás közben. Egy Tóth Lajos nevezetű veszekedés közben kést rántott, s azzal Megyaszai Elemért a hóna alatt súlyosan megsebezte. A késelő munkást a csendőrség elfogta.

— Verekedő szomszédok. Lassu János kabai lakos valami peres ügy elintézése végett átment Győri János szomszédjához, ott azonban a házigazda, a felesége, meg a fia annyira elverték, hogy alig tudott hazavánszorogni. Ennek daczára Lassu János néhány perc múlva már gyors léptekkel ment a városházához, a verekedő szomszédot feljelenteni.

— Felgyújtotta a saját házat. Lakatos Gyula szováti tanyai lakos a héten részeg állapotban felgyújtotta a saját házat. Mikor a tűz kitört, a házeliek annyira zavarba jöttek, hogy alig tudtak kimenekülni az égő házból. Lakatos Gyula a hűvösre kerül, mert előzőleg kétszeres érték erejéig biztosította a házat. A biztosító társaság már meg is tette ellene a feljelentést.

— Drága pálinka. Szőlősi Albert szováti lakos, a héten Debreczenből jövet betért egy utszéli korcsmába, egy kis gyomorerősítőre. Míg iszogált, addig valaki elemelte a szekeréről a bundáját. Így aztán 40—50 koronába került neki az egy ital pálinka.

— Állandó kőjárda. Kabán állandó kőjárdával akarják ellátni az utcákat. Most azt tárgyalja a képviselőtestület, hogy mi módon fedezzék a járdáépítés költségeit. A község hosszabb lejáratu törlesztés kölcsönt akar felvenni erre a célra.

— Harmadik lelkeszi állás Bőszörményben. A «Debreczeni Ujság» írja a következőket: Hajdubőszörményben harmadik lelkeszi állást szerveznek. A bőszörményi egyháztanács 14 tagu bizottságot küldött ki a szervezés munkálatainak elvégzésére. Az új lelkeszi, akit még az év folyamán megválasztanak, 1904. évi január 1-én már el is foglalja állását.

— Tolvajlás Nádudvaron. Virágos Lajos nádudvari lakostól Bakonszegi Sándor és Husi József 5 zsák árpát elloptak. De a károsnak is meggyűlt a baja, mert Husi József rávallott, hogy tavaly ő is résztvett valami falopásban. Így aztán az egész társaság a dutyiba kerül.

— Lopás Kabán. Id. Bagi József kabai lakostól Borbély Máté egy mázsa tengerit lopott. A lopott jószág azonban a családban maradt, mert Borbély Máté unokája a károsultnak.

Szerkesztői üzenetek.

B . . . . R . . . . Debrecen. Csak a díj előleges lefizetése esetén közölhetjük, de akkor sem abban az alakban, hanem kisebbitve.

Előfizető. Püspökladány. Nem nyert.

K . . . . L . . . . Nádudvar. Tessék beküldeni.

Honfitárs. Amerika. Tessék nyugodtan lenni, a mai számot már teljesen bepakolva küldjük.

M . . . . É . . . . Budapest. A megrendelő levélhez tessék hozza csatolni a hirdető czég külön megbízását is, mert különben legnagyobb sajnálatunkra nem közölhetjük. A tárlapok ujév óta mennek pontosan magának a czegnek is. A T. O. és a W . . . . ch-féle megbízást hasonló okokból félretettük. De jönni fog mind, mihelyst a fenti formásokon tullezzünk. A mutatványszámot illetőleg intézkedtünk de furcsa, hogy az illető nem maga kéri.

Előfizető. Helyben. Nem hallottunk semmi felőle.

L . . . . Budapest. Tessék valamelyik ifjusági lapnak beküldeni.

Sz . . . . G . . . . Helyben. A legközelebbi huzás márczius 4-én lesz.

Elégedetlen. Helyben. A disputa be van fejezve. De meg a mi fő dolog, a beküldendő közleményt tessék aláírni.

Anonimus. Hajduszovát. Legnagyobb sajnálatunkra nem árulhatjuk el. Különb. Tekintetesség már legalább is a tizedik kérdezősködő. Ha maguktól rájönnek a szovátiak, arról mi nem tehetünk.

L Gy. Nádudvar. A miniszter úgy döntött, hogy az idegen illetőségű birtokosok egész legelő illetőségüket szabadon használhatják s utasította a közbirtokosságot, hogy egy összehívandó közgyűlésen az alapszabályokat ilyen értelemben módosítsa.

A határozat másik kérdéselt része telebbezés alatt áll.

Az is kétségtelen, hogy a legelő telekkönyvezése is be fog következni.

Ingatlanok forgalma

H.-Szoboszlón.

Szenási Julianna és Lidia veszik Szenási Erzsébet ingatlanait 200 kor.

Nótárus Pirocska Borbély Józsefné veszi Lengyel Zsófia. Cseke Lajos, Cseke István, Cseke Mihály ingatlanát 270 kor.

Gáti Sándor veszi Cseke Rebeka ingatlanát 220 kor.

D. Kiss József s neje veszik Szegedi Ferencz és neje ingatlanait 640 kor.

Szöke Gaspárné hagyatékát örökli Szöke Lajos és Sándor.

Császi Maria Fazekas Sándorné veszi Császy Jeremiás és neje ingatlanát 200 kor.

Kaba.

Kálló Sándor és Kálló György veszik Ujj Gyula és neje ingatlanát 1200 kor.

Szabó Marton hagyatékát örökli Szabó Márton.

Szováta.

Vass Gerzson és Vass Sándor veszik Vass Péter ingatlanát 1000 kor.

Közgazdaság.

Tavaszi szőlőmunkák.

A tavasz közeledtével készülődnek a gazdak is, hogy megkezdjék a tavaszi szőlőmunkákat.

Ültetni lehet, mihelyst a föld annyira megszikkad, hogy nem ragad nagyon az ásóra. A korai ültetés azért ajánlatos, mert a megdagadt szemek nem peregnék le, ami pedig, ha későn ültetünk, meg szokott történni.

A nyitással sietni nem kell.

A nyitás megkezdése márczius végéig nem késik. Nyitáskor arra kell ügyelni, hogy a nap folyamán kinyitott vesszők estig tökéletesen megszáradjanak, mert ha a vesszők nedvesen mennek neki az eszakanak, könnyen megtörténhetik, hogy valami birtelen jött fagy megárt nekik.

A nyitásra szép, derült, enyhe, szeles napot kell lehetőleg választani.

A nyitás után következik a metszés. Ezt ápril elején legajánlatosabb megkezdeni. A metszést későre hagyni nem szabad, mert a kései metszéssel sok kár esik a termésben is.

A karózás szintén tavaszi munka, ezt azonban akkor végzi a gazda, amikor ideje van rá.

Födolog az, hogy a karókat tavasszal megigazgassuk és jól leverjük, mert ha gyengén állanak a karók, akkor nyáron át nagyon sokat kell költenünk napszámra s e mellett még jelentékeny kárt is valunk.

A gyümölcsösben a hernyózás a legelső és a legfontosabb tavaszi teendő. Aki ezt elmulasztja, nemcsak magának teszen kárt, hanem másnak is.

Szóval a gazdának van dolga tavasszal elég s a nyári eredmény részben attól függ, hogy hogyan végzi el a tavaszi munkálatokat.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos.

Fehér Gábor.

514
204

**Egy jó házból való fiu
lapunk könyvnyomdájában
tanulónak felvétetik.**

4157/1903. tk.

Árverési hirdetményi kivonat.

A hajduszoboszlói kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Hajdumegyei Takarékpénztárnak Lénárt István és neje elleni végrehajtási ügyében a végrehajtási árverést 450 K. tőke és jár. valamint 22 K. 30 f. költség erejéig elrendeli, a szoboszlói 9202 számú tjkvben foglalt 2721 hrszámú 1274 sorszámú ház és udvarra 400 K. — a szoboszlói 2572 sz. tjkvben foglalt 6113 hrsz. földből Lénárt Istvánné Czegléd Zsófia illetőségére 341 K. kikiáltási árban.

Az árverés 1903. február hó 28-án d. e 9 órakor lesz e bíróság árverési termében.

Aki árverezni akar, köteles a becsár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirban kiküldött kezéhez letenni.

Az ingatlant a kikiáltási áron alól is eladják.

Hajduszoboszlón, 1903. február 13.

Kir. tkvi hatóság.

579/1903. tk.

Lengyel,
kir. járásbíró.

Eladó házasudvar.

Hódos Lajos I, t. 278. sz. háza örök áron, szabadkézből eladó. A házas udvar esetleg két részben is eladatik, t. i. az udvarnak fele az egyik házzal.

Szőlőkarók

tölgyfa, hasított legjobb minőségben és minden kellendő hosszúságban és erősségben kaphatók

Wolfner S. czégnél
Budapest, V. Dráva utca 16.

Paczelt János

debreczeni jóhírű magkereskedése a legjutányosabb árak mellett szállit mindenféle gazdasági, konyhakerti és virágmagvakat.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítettek.

Árjegyzék az érdeklődőknek megkeresésre ingyen küldetik.

A magvak teljesen megbízhatók és csiraképesek.

Bronz, diszmű, alpacca és china-
ezüst áruk gyári raktára.

Gummi különlegességek igen ju-
tányos áron kaphatók

Rothauser M. Ignác és fia
czégnél

Budapest, VI., Király-u., 6. sz.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy tekintettel arra, hogy a vidéki iparosok a hetivásárokat nem látogatják, úgy a hétfői hetivásárokon, valamint a II. t. 185. számú házannál mindennemű **férfi, női és gyermek csizmákat,** valamint **női és gyermek czipőkből**

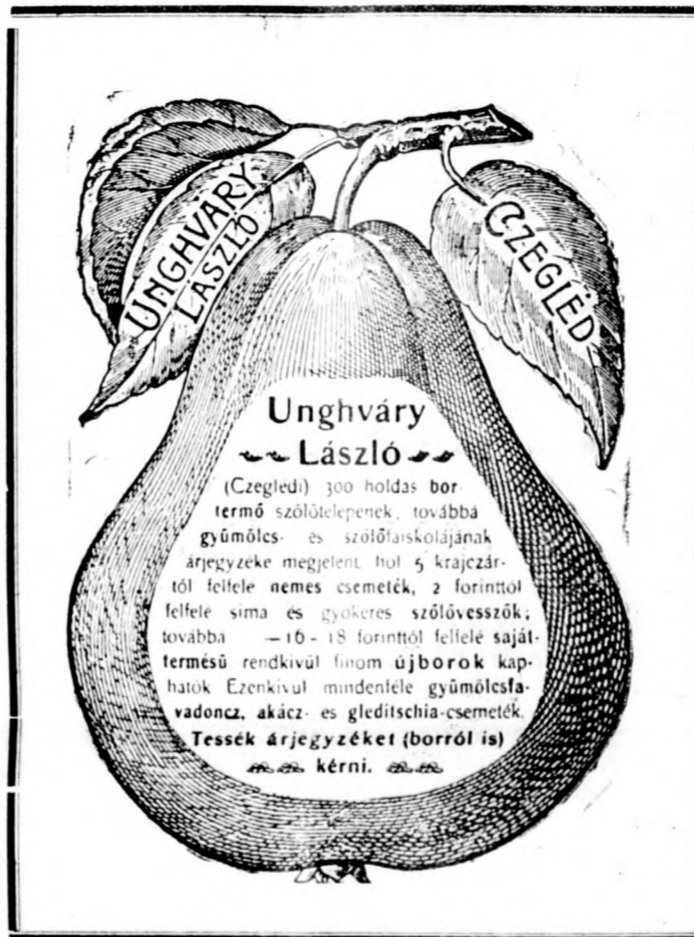
nagy készletet tartok,

melyet a legjutányosabb árban árusítok.

E szakmába vágó munkákat mérték szerint felvállalok és a legjobban és gyorsan készítek el. A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve.

Székely Sándor

czipész mester.

**Eladó jó hegyi ó- és ujborkok
és szőlőjtványok.**

Sándor József

bihar-diószegi hegyibirtokos elad 1901-ik évi termésű borából 300 hektoliter ó bort, elad 1902-ik évi termésű 250 hektoliter új bort jutányos áron.

Elad gyökeres fás- és sima zöldjtványokat, erdei, bakar, furmint, tramini és Darányi-féle fajokban.

Elad a híres bortermő Delaware szőlőfaj vnyegéből sima és gyökeres vesszőket, 50 ezer simát és 15 ezer gyökerest, a simának ezre 52 korona, a gyökeresnek 122 korona. A Delaware bornak literje 2 korona.

Megrendeléseket elfogad a tulajdonos, kivel levélileg lehet értekezni.

Levelekre azonnal válaszolok.

A tavaszi idényre megérkeztek

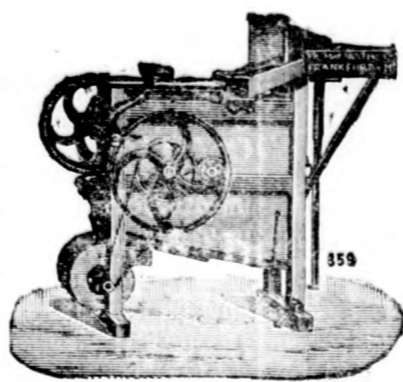
a legjobb divalczikkék, u. m. delinek, kartonok, batisztok, czipők, kalapok, férfi ingek, nyakkendők, továbbá igen jó minőség Pipacs, rumburg, lilium, margit és csikos vászon, állandó nagy választék schiffon, kanavász és sefirekben. Elegáns nap- és esernyők nagy választékban, valamint a legjobb minőségű dolgozó munkás öltönyök és ingek, férfi-, fiu- és gyermek öltöny jutányosan beszerezhetők.

Schiffer Ignác

üzletében
városháza épület.

KUKORICZA-MORZSOLÓK

kéz- és erőhajtásra, egyszerű és kétfős szerkezettel, szelelővel és szelelő nélkül.

**Gabona-rosták,
Konkolyozók (trieurök);**

kézi kezelésre való

Széna- és szalmasajtók

fekvően vagy kocsira szerelve,

Szecskaavágók,

szabadalmazott kenőgyűrűs görgő csapágyakkal, igen könnyű járással, körülbelül 40 százalék erőmegtakarítás mellett;

Répa- és burgonyavágók Darálók.

Takarmány-füllesztők.

Szállitható takarékfőző-üstök takarmány stb. részére,

zománczott vagy zománc nélküli betétüstökkel, nyugvó helyzetű vagy szállitható, marhatakarmány és burgonya főzésére és füllesztésére, számos mező- és házigazdasági célokra etc., továbbá

cséplőgépek, járgányok, aczélekők, hengerek, boronák.

„AGRICOLA” sor-vetőgépek (tolókerék szerkezettel)

mindennemű vetemény számára, váltókerekek nélkül dombon avagy síkon alkalmazható.

Önműködő, szabadalmazott

permetező készüléket, a torma és szegecs kiirtására és a gyümölcsfát megkárosító rovarok pusztítására és a peronospora kiirtására

legújabb szerkezetben készítenek és szállítanak

MAYFARTH P. H. és Társa

gazdasági gépgyárak, vasöntödék és vashámorművek

Alap. 1872.

BÉCS, II, Taborstrasse, 71.

850 munkás.

Kitüntette több mint 450 arany, ezüst és bronz éremmel, az összes nagyobb kiállításokon.

Részletes árjegyzék ingyen. — Képviselek és viszontelárúsítók kerestetnek.